Oikeustapauskokoelma

JULKISASIAMIEHEN RATKAISUEHDOTUS
GIOVANNI PITRUZZELLA
9 päivänä kesäkuuta 2022 [1]

**Asia C-154/21**

**RW**
**vastaan**
**Österreichische Post AG**

(Ennakkoratkaisupyyntö – Oberster Gerichtshof (Itävalta))

Ennakkoratkaisupyyntö – Henkilötietojen suoja – Asetus 2016/679 – 15 artiklan 1 kohdan c alakohta – Rekisteröidyn oikeus saada tutustua tietoihin – Tiedot konkreettisesta vastaanottajasta tai vastaanottajaryhmistä, joille tietoja on luovutettu

1. Kun rekisteröity, jonka henkilötietoja käsitellään, haluaa saada rekisterinpitäjältä tietoja kolmansista henkilöistä, joille näitä tietoja luovutetaan, sisältääkö hänen oikeutensa saada tutustua tietoihin väistämättä sen, että hän saa tietoja sellaisten ilmoitusten konkreettisista vastaanottajista, joiden kohteena ovat hänen henkilötietonsa, vai voiko rekisterinpitäjä tyytyä toimittamaan tietoja vain tällaisten ilmoitusten vastaanottajaryhmistä?

2. Tämä on olennaisilta osin unionin tuomioistuimelta ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen Oberster Gerichtshofin (ylin tuomioistuin, Itävalta) kysymys, joka koskee luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta 27.4.2016 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus) [2] (jäljempänä tietosuoja-asetus) 15 artiklan 1 kohdan c alakohdan tulkintaa.

3. Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen esittämä kysymys liittyy riitaan, jossa ovat vastakkain luonnollinen henkilö RW ja Österreichische Post, joka on posti- ja logistiikkapalvelualan tärkein toimija Itävallassa ja joka, sen jälkeen kun RW oli pyytänyt saada tutustua henkilötietoihinsa, ei luovuttanut tälle täsmällisiä tietoja hänen henkilötietojaan sisältäneiden ilmoitusten vastaanottajista.

[1] Alkuperäinen kieli: italia.

[2] EUVL 2016 L 119, s. 1

## I Asiaa koskeva lainsäädäntö

4. Tietosuoja-asetuksen 15 artiklan, jonka otsikkona on ”Rekisteröidyn oikeus saada tutustua tietoihin”, 1 kohdan c alakohdassa säädetään seuraavaa:

”1. Rekisteröidyllä on oikeus saada rekisterinpitäjältä vahvistus siitä, käsitelläänkö häntä koskevia henkilötietoja, ja jos näitä henkilötietoja käsitellään, oikeus saada tutustua henkilötietoihin sekä saada seuraavat tiedot:

– –

c) vastaanottajat tai vastaanottajaryhmät, erityisesti kolmansissa maissa olevat vastaanottajat tai kansainväliset järjestöt, joille henkilötietoja on luovutettu tai on tarkoitus luovuttaa;

– –”.

## II Tosiseikat, pääasian oikeudenkäynti ja ennakkoratkaisukysymys

5. Ennakkoratkaisua pyytäneessä tuomioistuimessa valittajana oleva RW kääntyi 15.1.2019 Österreichische Postin puoleen saadakseen tietosuoja-asetuksen 15 artiklan mukaisesti tutustua muun muassa itseään koskeviin henkilötietoihin, joita Österreichische Post säilytti tai joita viimeksi mainittu oli aikaisemmin säilyttänyt, sekä, mikäli kyseisiä tietoja oli luovutettu kolmansille osapuolille, tällaisten ilmoitusten vastaanottajien henkilöllisyydestä.

6. Österreichische Post ilmoitti vastauksessaan käyttävänsä tietoja laissa sallituin rajoituksin omassa toiminnassaan puhelinluettelojen julkaisijana ja luovuttavansa niitä asiakkailleen markkinointia varten. Se viittasi tämän jälkeen verkkosivustoon, jolta ilmeni yleisiä tietoja RW:n tietojen käsittelyn tarkoituksesta ja joilla viitattiin vielä toiseen verkkosivustoon. Tämä toinen verkkosivusto sisälsi puolestaan yleisiä tietoja tietosuojasta, ja sen perusteella voitiin määrittää yleisellä tasolla joitakin vastaanottajaryhmiä, joille Österreichische Post luovutti henkilötietoja. Österreichische Post ei ole kuitenkaan missään vaiheessa paljastanut RW:lle hänen tietojensa nimenomaisia vastaanottajia.

7. RW nosti tuomioistuimessa kanteen, jossa hän vaati Österreichische Postin velvoittamista antamaan hänelle tietosuoja-asetuksen 15 artiklan nojalla tarkempia tietoja siitä, oliko hänen henkilötietojaan mahdollisesti luovutettu kolmansille osapuolille sekä, mikäli tietoja olisi tosiasiallisesti luovutettu, nimenomaisesta vastaanottajasta tai nimenomaisista vastaanottajista, joille hänen henkilötietojaan on luovutettu tai on tarkoitus luovuttaa. RW väittää, että Österreichische Postin antamat tiedot eivät täytä tietosuoja-asetuksen 15 artiklassa säädettyjä lakisääteisiä edellytyksiä, koska niissä ei selvennetä, onko Österreichische Post luovuttanut hänen henkilötietojaan kolmansille osapuolille, ja mikäli tietoja on tosiasiallisesti luovutettu, keitä näiden ilmoitusten vastaanottajat konkreettisesti ovat.

8. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ja muutoksenhakutuomioistuin hylkäsivät RW:n vaatimuksen ja katsoivat lähinnä, että koska tietosuoja-asetuksen 15 artiklan 1 kohdan c alakohdassa viitataan vastaanottajiin tai vastaanottajaryhmiin, tässä säännöksessä annettaisiin rekisterinpitäjälle mahdollisuus päättää ilmoittaa rekisteröidylle vain vastaanottajaryhmät, ilman että sen tarvitsisi mainita hänen henkilötietojaan sisältävien ilmoitusten nimenomaiset vastaanottajat nimeltä.

9. RW pysytti vaatimuksensa kassaatiovalituksessa, jonka hän teki ennakkoratkaisua pyytäneeseen tuomioistuimeen.

10. Österreichische Post ilmoitti tämän tuomioistuimen oikeudenkäynnin aikana RW:lle, että hänen tietojaan oli käsitelty markkinointitarkoituksissa puhelinluettelojen julkaisemisen yhteydessä ja että niitä oli luovutettu liikeasiakkaille, joihin kuului mainostajia, jotka toimivat postimyynnissä ja perinteisen kaupan alalla, tietojenkäsittely-yhtiöitä, puhelinluetteloiden julkaisijoita ja järjestöjä, kuten hyväntekeväisyysjärjestöjä, vapaaehtoisjärjestöjä tai poliittisia puolueita. Se ei ole kuitenkaan paljastanut RW:n tietoja sisältäneiden ilmoitusten nimenomaisia vastaanottajia.

11. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on tässä asiayhteydessä epävarma asiakysymyksen ratkaisseen tuomioistuimen omaksumasta tietosuoja-asetuksen 15 artiklan tulkinnasta, joten se on päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

”Onko [tietosuoja-asetuksen] 15 artiklan 1 kohdan c alakohtaa tulkittava siten, että rekisteröidyn tiedonsaantioikeus rajoittuu vastaanottajaryhmiin, kun tietojen suunniteltujen luovutusten konkreettiset vastaanottajat eivät vielä ole tiedossa, mutta sen on ehdottomasti koskettava myös ilmoitusten vastaanottajia, kun tietoja on jo luovutettu?”

## III Oikeudellinen arviointi

12. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin esittää unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisukysymyksen, joka koskee tietosuoja-asetuksen 15 artiklan 1 kohdan c alakohdan tulkintaa ja sitä, miten laaja on siinä säädetty rekisteröidyn oikeus saada rekisterinpitäjältä tietoja vastaanottajista tai vastaanottajaryhmistä, joille hänen henkilötietojaan on luovutettu tai on tarkoitus luovuttaa.

13. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pohtii, onko tätä säännöstä tulkittava siten, että edellä mainitun tietoihin tutustumista koskevan rekisteröidyn oikeuden laajuuden on vaihdeltava sen mukaan, onko tiedot jo luovutettu – missä tapauksessa tämä oikeus olisi ulotettava koskemaan tällaisten ilmoitusten konkreettisia vastaanottajia – vai eikö tulevien ilmoitusten konkreettisia vastaanottajia ole vielä yksilöity – missä tapauksessa tämän oikeuden pitäisi katsoa koskevan vain tietoja, jotka liittyvät vastaanottajaryhmiin.

14. Tässä yhteydessä on ennen kaikkea korostettava, että tietosuoja-asetuksen 15 artiklassa säädetään rekisteröidyn oikeudesta vaatia rekisterinpitäjältä mahdollisuutta saada tutustua itseään koskeviin ja käsittelyn kohteena oleviin henkilötietoihin sekä useisiin tietoihin, jotka liittyvät erityisesti niiden käsittelyyn. Tällä säännöksellä konkretisoidaan ja täsmennetään Euroopan unionin perusoikeuskirjan 8 artiklan 2 kohdan toisessa virkkeessä vahvistettua jokaisen oikeutta tutustua tietoihin, joita hänestä on kerätty. [3]

[3] Kuten olen jo korostanut, tietosuoja-asetuksella pannaan täytäntöön vaatimukset, jotka johtuvat perustavanlaatuisesta oikeudesta henkilötietojen suojeluun, josta määrätään perusoikeuskirjan 8 artiklassa, ja erityisesti vaatimukset, joista säädetään kyseisen artiklan 2 kohdassa (ks. tästä ratkaisuehdotukseni WM ja Sovim (C-37/20 ja C-601/20, EU:C:2022:43, 70 kohta oikeustapausviittauksineen). Ks. erityisesti henkilön oikeudesta saada tutustua itseään koskeviin tietoihin tietosuoja-asetuksella kumotun yksilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta 24.10.1995 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 95/46/EY (EYVL L 281, s. 31) yhteydessä tuomio 17.7.2014, Y S ja Minister voor Immigratie, Integratie en Asiel (C-141/12 ja C-372/12, EU:C:2014:2081, 55 kohta oikeustapausviittauksineen).

15. Aivan erityisesti tietosuoja-asetuksen 15 artiklan 1 kohdan nojalla rekisteröidyllä on ensinnäkin oikeus saada rekisterinpitäjältä vahvistus siihen, käsitelläänkö häntä koskevia henkilötietoja. Kun näitä henkilötietoja käsitellään, rekisteröidyllä on oikeus saada tutustua käsiteltävinä oleviin henkilötietoihin sekä muihin tietoihin, jotka kaikki luetellaan kyseisen säännöksen a–h alakohdassa. Tässä yhteydessä rekisteröidyllä on
tietosuoja-asetuksen 15 artiklan 1 kohdan c alakohdan nojalla oikeus saada tutustua tietoihin, joiden kohteena ovat ”vastaanottajat tai vastaanottajaryhmät, erityisesti kolmansissa maissa olevat vastaanottajat tai kansainväliset järjestöt, joille henkilötietoja on luovutettu tai on tarkoitus luovuttaa”.

16. Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen esittämä ennakkoratkaisukysymys edellyttää tietosuoja-asetuksen 15 artiklan 1 kohdan c alakohdan säännöksen tulkintaa, jotta voidaan määrittää, mikä on siinä säädetyn rekisteröidyn oikeuden saada tietoja vastaanottajista, joille hänen henkilötietojaan on luovutettu, täsmällinen ulottuvuus.

17. Tässä yhteydessä on muistutettava vakiintuneesta oikeuskäytännöstä ilmenevän, että unionin oikeussäännön tulkinta edellyttää, että huomioon otetaan paitsi sen sanamuoto myös asiayhteys, johon se kuuluu, sekä sen toimen tavoitteet ja tarkoitus, jonka osa se on. [4]

18. Koska tietosuoja-asetuksen säännöksissä säädetään sellaisten henkilötietojen käsittelystä, jotka saattavat loukata perusvapauksia ja varsinkin oikeutta yksityisyyteen, niitä on lisäksi välttämättä tulkittava perusoikeuskirjassa taattujen perusoikeuksien valossa. [5]

19. Vakiintuneesta oikeuskäytännöstä seuraa siis, että silloin, kun unionin oikeuden säännöstä voidaan tulkita usealla tavalla, etusija on annettava tulkinnalle, jolla voidaan varmistaa säännöksen tehokas vaikutus. [6]

20. Ennen kaikkea kyseisen säännöksen sanamuodosta on todettava, että – kuten ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuinkin on korostanut unionin tuomioistuimen oikeudenkäyntiin osallistuneiden eri osapuolten tavoin –
tietosuoja-asetuksen 15 artiklan 1 kohdan c alakohdan säännöksen sanamuodon perusteella ei voida antaa lopullista vastausta siihen kysymykseen, onko välttämättä katsottava, että siinä säädetty rekisteröidyn oikeus saada tutustua tietoihin sisältää oikeuden saada tutustua tietoihin, jotka koskevat häntä koskevia henkilötietoja sisältävien ilmoitusten nimenomaisia vastaanottajia, vai voidaanko tätä oikeutta rajoittaa siten, että se koskee vain tutustumista tietoihin, jotka liittyvät vastaanottajaryhmiin. Tässä säännöksessä käytetään näet käsitteitä ”vastaanottajat” ja ”vastaanottajaryhmät” peräkkäin neutraalisti, ilman että olisi mahdollista päätellä niiden välistä etusijajärjestystä. Tässä säännöksessä ei täsmennetä myöskään nimenomaisesti, olisiko mahdollista valita kahdesta mahdollisesta tietojen ryhmästä (eli ”vastaanottajat” vai ”vastaanottajaryhmät”), eikä sitä, kenen (eli rekisteröidyn vai rekisterinpitäjän) tehtäväksi kuuluu lopulta valita, millaisten tietojen osalta tutustumisoikeus on taattava.

21. Kuten ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on edelleen korostanut, tietosuoja-asetuksen 15 artiklan 1 kohdan rakennekin johtaa kuitenkin mielestäni siihen, että on asetettava etusijalle kyseisen säännöksen tulkinta, jonka mukaan on rekisteröidyn (eikä siis rekisterinpitäjän, kuten tässä tapauksessa kaksi asiakysymyksen ratkaissutta kansallista

[4] Ks. tuomio 15.3.2022, A (C-302/20, EU:C:2022:190, 63 kohta). Ja samansuuntaisesti tuomio 24.3.2022, Autoriteit Persoonsgegevens (C-245/20, EU:C:2022:216, 28 kohta).

[5] Ks. direktiivin 95/46 osalta tuomio 9.3.2017, Manni (C-398/15, EU:C:2017:197, 39 kohta oikeustapausviittauksineen).

[6] Ks. tuomio 7.3.2018, Sucrerie de Toury (C-31/17, EU:C:2018:168, 41 kohta oikeustapausviittauksineen).

tuomioistuinta on todennut) tehtävänä valita kahdesta siinä säädetystä vaihtoehdosta. Toisin kuin tietosuoja-asetuksen muissa säännöksissä, kuten 13 ja 14 artiklassa,[7] joiden rakenne on sellainen, että säädetään rekisterinpitäjän velvollisuudesta antaa tietoja, kyseisessä säännöksessä säädetään rekisteröidyn aidosta ja varsinaisesta oikeudesta saada tutustua tietoihin. Se, että rekisteröity voi käyttää tätä oikeutta saada tutustua tietoihin, edellyttää loogisesti, että tällaisen oikeuden haltijalle annetaan mahdollisuus valita, haluaako hän oikeuden saada tutustua tietoihin, jotka koskevat, mikäli mahdollista, nimenomaisia vastaanottajia, joille tiedot on luovutettu tai on tarkoitus luovuttaa, vai haluaako hän vaihtoehtoisesti pyytää vain vastaanottajaryhmiä koskevia tietoja.

22. Tietosuoja-asetuksen 15 artiklan 1 kohdan c alakohdan säännöksen tulkinnan, jonka mukaan siinä säädetään rekisteröidyn oikeudesta pyytää, mikäli mahdollista, oikeutta saada tutustua hänen henkilötietojaan sisältävien ilmoitusten nimenomaisia vastaanottajia koskeviin tietoihin, vahvistaa lisäksi sekä asiayhteyden, johon se kuuluu, että itse säännöksen tarkoituksen tarkasteleminen tietosuoja-asetuksen tavoitteiden ja yleisen rakenteen valossa.

23. Korostan tässä yhteydessä ennen kaikkea, että tietosuoja-asetuksen johdanto-osan 63 perustelukappaleessa todetaan nimenomaisesti, että rekisteröidyllä olisi ”oltava oikeus tietää ja saada ilmoitus – – henkilötietojen vastaanottajista”. Tässä perustelukappaleessa, jonka valossa kyseistä säännöstä on tulkittava, viitataan rekisteröidyn oikeuteen saada tutustua niitä nimenomaisia ilmoitusten vastaanottajia koskeviin tietoihin, joille hänen tietojaan on luovutettu, eikä siinä mainita millään tavoin, että tätä oikeutta voitaisiin rajoittaa rekisterinpitäjän harkinnan mukaan siten, että se koskisi vain vastaanottajaryhmiä.

24. Lisäksi oikeuskäytännöstä ilmenee nimenomaisesti, että tietosuoja-asetuksella pyritään muun muassa, kuten sen johdanto-osan 10 perustelukappaleesta ilmenee, varmistamaan korkeatasoinen luonnollisten henkilöiden suojelu unionissa ja tässä tarkoituksessa varmistamaan luonnollisten henkilöiden perusoikeuksien ja -vapauksien suojelua henkilötietojen käsittelyssä koskevien sääntöjen johdonmukainen ja yhtenäinen soveltaminen kaikkialla unionissa.[8]

25. Tästä syystä henkilötietoja on aina käsiteltävä kyseisen asetuksen 5 artiklassa vahvistettujen periaatteiden mukaisesti.[9] Erityisesti tietosuoja-asetuksen 5 artiklan 1 kohdan a alakohdasta seuraa, että henkilötietoja on käsiteltävä läpinäkyvästi rekisteröityä kohtaan.[10] Tässä yhteydessä tietosuoja-asetuksen 15 artikla, jossa säädetään rekisteröidyn oikeudesta saada tutustua tietoihin, on perustavanlaatuinen säännös, jolla taataan, että yksityiskohtaiset säännöt, joiden mukaisesti tietoja käsitellään, ovat läpinäkyviä asianomaisten rekisteröityjen kannalta.

7 Tietosuoja-asetuksen 13 artikla koskee tietoja, jotka rekisterinpitäjä on velvollinen luovuttamaan, kun henkilötietoja kerätään rekisteröidyltä. Tietosuoja-asetuksen 14 artikla koskee sitä vastoin tietoja, jotka rekisterinpitäjän on luovutettava, jos henkilötietoja ei ole saatu rekisteröidyltä.

8 Tuomio 6.10.2020, La Quadrature du Net ym. (C-511/18, C-512/18 ja C-520/18, EU:C:2020:791, 207 kohta); tuomio 24.2.2022, Valsts ieņēmumu dienests (C-175/20, EU:C:2022:124, 49 kohta) ja tuomio 28.4.2022, Meta Platforms Ireland (C-319/20, EU:C:2022:322, 52 kohta).

9 Tuomio 6.10.2020, La Quadrature du Net ym. (C-511/18, C-512/18 ja C-520/18, EU:C:2020:791, 208 kohta) ja tuomio 22.6.2021, Latvijas Republikas Saeima (C-439/19, EU:C:2021:504, 96 kohta).

10 Ks. avoimuusperiaatteen osalta myös tietosuoja-asetuksen johdanto-osan 39 perustelukappale.

26. Kuten tietosuoja-asetuksen johdanto-osan 63 perustelukappaleesta ilmenee,[11] tällaisen tutustumisoikeuden tavoitteena on ensinnäkin antaa rekisteröidylle mahdollisuus saada tieto omien tietojensa käsittelystä ja varmistua niiden käsittelyn lainmukaisuudesta.[12] Tämän tutustumisoikeuden käyttämisen on erityisesti annettava rekisteröidylle mahdollisuus varmistua paitsi siitä, että häntä koskevat tiedot ovat paikkansapitäviä, myös siitä, että ne on annettu sallituille vastaanottajille.[13] Tämä edellyttää lähtökohtaisesti sitä, että annetaan mahdollisimman täsmällisiä tietoja.

27. Tässä yhteydessä olen komission kanssa samaa mieltä siitä, että sen kieltäminen, että tietosuoja-asetuksen 15 artiklan 1 kohdan c alakohdassa säädetty rekisteröidyn oikeus saada tutustua tietoihin sisältäisi nimenomaiset vastaanottajat, ja tämän oikeuden rajoittaminen koskemaan yksinomaan vastaanottajaryhmiä vastaisi sitä, että rekisteröityä estettäisiin selvittämästä täysimääräisesti rekisterinpitäjän suorittaman käsittelyn lainmukaisuutta ja erityisesti selvittämästä jo suoritetun tietojen luovuttamisen lainmukaisuutta. Jos riidanalaista säännöstä tulkittaisiin tällä tavoin, rekisteröity ei voisi varmistua siitä, että hänen tietojaan on luovutettu vain sallituille vastaanottajille, mikä olisi edellisessä kohdassa mainittujen vaatimusten vastaista.

28. Toiseksi ja ensin mainitun tavoitteen osalta kyseinen tutustumisoikeus on välttämätön, kuten unionin tuomioistuinkin on jo korostanut, jotta rekisteröity voi käyttää oikeutta tietojen oikaisemiseen, oikeutta tietojen poistamiseen (”oikeus tulla unohdetuksi”) ja oikeutta käsittelyn rajoittamiseen, jotka hänelle annetaan tietosuoja-asetuksen 16, 17 ja 18 artiklalla.[14] Unionin tuomioistuin on lisäksi selventänyt, että tiedonsaantioikeus on myös välttämätön, jotta rekisteröity voi käyttää oikeuttaan vastustaa henkilötietojensa käsittelyä tietosuoja-asetuksen 21 artiklassa tarkoitetulla tavalla tai oikeuttaan käyttää tietosuoja-asetuksen 79 ja 82 artiklassa säädettyjä oikeussuojakeinoja, jos hänelle aiheutuu vahinkoa, ja saada korvausta vahingosta.[15]

29. Kyseisen säännöksen tulkinnasta, jolla evättäisiin rekisteröidyltä mahdollisuus saada tietoja siitä, kenelle nimenomaisille vastaanottajille hänen henkilötietojaan on annettu, seuraisi, että koska rekisteröity ei tietäisi heidän henkilöllisyyttään, hän ei kykenisi käyttämään hänelle tietosuoja-asetuksen edellä mainituilla säännöksillä annettuja oikeuksia heitä vastaan tai kykenisi käyttämään niitä vain näkemällä kohtuutonta vaivaa.[16] Tällaisella tulkinnalla vietäisiin siten tällaisissa tilanteissa tehokas vaikutus kyseisiltä säännöksiltä ja niillä annetuilta oikeuksilta.

30. Asiayhteyden kannalta edellä mainitun tulkinnan tietosuoja-asetuksen 15 artiklan 1 kohdan c alakohdasta vahvistaa lisäksi kyseisen asetuksen 19 artiklan säännös. Kyseisen säännöksen mukaan ”rekisterinpitäjän on ilmoitettava kaikenlaisista 16 artiklan, 17 artiklan 1 kohdan ja 18 artiklan mukaisesti tehdyistä henkilötietojen oikaisuista, poistoista tai käsittelyn rajoituksista jokaiselle vastaanottajalle, jolle henkilötietoja on luovutettu, paitsi jos tämä osoittautuu mahdottomaksi tai vaatii kohtuutonta vaivaa”.

[11] Kyseisen perustelukappaleen ensimmäisessä virkkeessä todetaan, että ”rekisteröidyllä olisi oltava oikeus saada pääsy henkilötietoihin, joita hänestä on kerätty, – – jotta hän voi pysyä perillä käsittelyn lainmukaisuudesta ja tarkistaa sen.”

[12] Ks. direktiivin 95/46 osalta tuomio 17.7.2014, Y S ja Minister voor Immigratie, Integratie en Asiel (C-141/12 ja C-372/12, EU:C:2014:2081, 44 kohta) ja tuomio 20.12.2017, Nowak (C-434/16, EU:C:2017:994, 57 kohta).

[13] Ks. direktiivin 95/46 osalta tuomio 7.5.2009, Rijkeboer (C-553/07, EU:C:2009:293, 49 kohta).

[14] Ks. direktiivin 95/46 vastaavien säännösten osalta tuomio 7.5.2009, Rijkeboer (C-553/07, EU:C:2009:293, 51 ja 52 kohta), tuomio 17.7.2014, Y S ja Minister voor Immigratie, Integratie en Asiel (C-141/12 ja C-372/12, EU:C:2014:2081, 44 kohta) ja tuomio 20.12.2017, Nowak (C-434/16, EU:C:2017:994, 57 kohta).

[15] Ks. vastaavasti direktiivin 95/46 vastaavien säännösten osalta tuomio 7.5.2009, Rijkeboer (C-553/07, EU:C:2009:293, 52 kohta).

[16] Ks. vastaavasti direktiivin 95/46 osalta tuomio 7.5.2009, Rijkeboer (C-553/07, EU:C:2009:293, 51 kohta).

31. Tietosuoja-asetuksen 19 artiklalla velvoitetaan siis rekisterinpitäjä ilmoittamaan kaikenlaisista henkilötietojen oikaisuista, poistoista tai käsittelyn rajoituksista, joihin sen on ryhdyttävä, jokaiselle vastaanottajalle, jolle se on luovuttanut henkilötietoja. Vastaanottajat, joille tällainen ilmoitus tehdään, ovat siis velvollisia oikaisemaan ja poistamaan henkilötietoja tai rajoittamaan käsittelyä, mikäli ne ovat edelleen käsittelemässä kyseisiä tietoja. Jotta saavutettaisiin edellä 24 kohdassa mainittu tavoite varmistaa korkeatasoinen suojelun taso, tietosuoja-asetuksen 19 artiklalla pyritään samansuuntaisesti vapauttamaan rekisteröity rasitteesta – sen jälkeen kun hän on pyytänyt tietoja tietosuoja-asetuksen 15 artiklan 1 kohdan c alakohdan mukaisesti – lähettää myöhemmin vastaavia henkilötietojen oikaisua, poistoa tai käsittelyn rajoitusta koskevia pyyntöjä asianomaisille vastaanottajille. Rekisteröidylle on kuitenkin annettava mahdollisuus varmistaa, että oikaisu, poisto tai käsittelyn rajoitus on tosiasiallisesti suoritettu rekisterinpitäjän ilmoituksen jälkeen. Tässä tarkoituksessa tietosuoja-asetuksen 19 säädetään näin ollen, että rekisterinpitäjän on ilmoitettava rekisteröidylle näistä vastaanottajista, jos rekisteröity sitä pyytää.

32. Tietosuoja-asetuksen 19 artiklan säännös vahvistaa, että jotta voitaisiin taata tietosuoja-asetuksen 16, 17 ja 18 artiklassa säädetyn rekisteröidyllä olevan poistoa, oikaisua tai käsittelyn rajoitusta koskevan oikeuden tehokas vaikutus, rekisteröidyllä on lähtökohtaisesti oltava oikeus saada tietää nimenomaisten vastaanottajien henkilöllisyys, jos hänen henkilötietojaan on jo luovutettu. Rekisteröity voi näet vedota oikeuksiinsa heitä vastaan vain tällä tavoin.

33. Edellä esitetystä seuraa, että tietosuoja-asetuksen 15 artiklan 1 kohdan c alakohdassa säädetyllä rekisteröidyn oikeudella saada tutustua tietoihin on toiminnallinen ja välineellinen tehtävä, joka liittyy tietosuoja-asetuksessa säädettyjen rekisteröidyn muiden etuoikeuksien käyttämiseen. Tästä seuraa, että jotta taattaisiin tietosuoja-asetuksen kaikkien edellä mainittujen säännösten tehokas vaikutus, tätä säännöstä on tulkittava siten, että kyseisen säännöksen mukaisen oikeuden saada tutustua tietoihin on lähtökohtaisesti välttämättä sisällettävä mahdollisuus saada rekisterinpitäjältä tietoja, jotka koskevat rekisteröidyn henkilötietoja sisältävien ilmoitusten nimenomaisia vastaanottajia.

34. Tietosuoja-asetuksen 15 artiklan 1 kohdan c alakohdassa säädetyn tiedonsaantioikeuden laajentamista koskemaan näiden ilmoitusten nimenomaisia vastaanottajia rajoitetaan kuitenkin mielestäni ainakin kahdessa tapauksessa.

35. Ensinnäkin siinä tapauksessa, että olisi aineellisesti mahdotonta antaa tietoja nimenomaisista vastaanottajista esimerkiksi sen vuoksi, että näitä ei ole vielä tosiasiallisesti yksilöity, rekisterinpitäjää ei voida tietenkään vaatia antamaan tietoja, joita ei vielä ole. Tällaisessa tapauksessa, johon ennakkoratkaisukysymyksessä nimenomaisesti viitataan, rekisteröidyn oikeus saada tutustua tietoihin voi näin ollen koskea vain vastaanottajaryhmiä.

36. Toiseksi, kuten Italian hallitus on korostanut, sitä, miten rekisteröity käyttää oikeuttaan saada tutustua tietoihin, ja rekisterinpitäjän vastaavan velvoitteen täyttämistä on tarkasteltava kohtuullisuutta ja oikeasuhteisuutta koskevien periaatteiden perusteella.

37. Tässä yhteydessä on muistettava, että kuten unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä ilmenee, perusoikeuskirjan 7 ja 8 artiklassa vahvistetut oikeudet eivät ole ehdottomia, vaan ne on suhteutettava siihen tehtävään, joka niillä on yhteiskunnassa. [17]

[17] Ks. esim. tuomio 16.7.2020, Facebook Ireland ja Schrems (C-311/18, EU:C:2020:559, 172 kohta oikeustapausviittauksineen).

38. Tässä yhteydessä yhtäältä 12 artiklan 5 kohdasta, jota sovelletaan nimenomaisesti myös ennakkoratkaisukysymyksen kohteena olevaan säännökseen, seuraa erityisesti, että rekisteröidyn pyynnöt eivät saa olla ilmeisen perusteettomia tai kohtuuttomia ja että, mikäli niin on, rekisterinpitäjä voi myös kieltäytyä suorittamasta pyydettyä toimea. Tästä samasta säännöksestä seuraa lisäksi, että viimeksi mainitun ”on osoitettava pyynnön ilmeinen perusteettomuus tai kohtuuttomuus”.

39. Toisaalta unionin tuomioistuinkin on jo selventänyt, että on saavutettava oikea tasapaino yhtäältä intressin, joka rekisteröidyllä on yksityiselämänsä suojaamiseen erityisesti tietosuoja-asetuksen III luvussa säädettyjen oikeuksien avulla sekä mahdollisuudella nostaa kanne, ja toisaalta rekisterinpitäjän taakan välillä.[18] Tämä oikea tasapaino puoltaa sitä, että kiinnitetään enemmän huomiota tietosuojaan ja rekisteröidyn yksityiselämän suojeluun, kuten osoittaa tarkemmin se, että jotta rekisteröidyn tietopyyntöä ei tarvitse täyttää, on välttämätöntä, että sen osoitetaan olevan *ilmeisen* perusteeton tai kohtuuton.

## IV Ratkaisuehdotus

40. Edellä esitetyn perusteella ehdotan, että unionin tuomioistuin vastaa Oberster Gerichtshofin (Itävalta) ennakkoratkaisukysymykseen seuraavasti:

Luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta 27.4.2016 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus) 15 artiklan 1 kohdan c alakohtaa on tulkittava siten, että siinä säädetyn rekisteröidyn tiedonsaantioikeuden on välttämättä ulotuttava, jos rekisteröity sitä pyytää, hänen henkilötietojaan sisältävien ilmoitusten nimenomaisia vastaanottajia koskeviin tietoihin. Tällaista oikeutta saada tutustua tietoihin voidaan rajoittaa koskemaan vain vastaanottajaryhmien tietoja, jos on aineellisesti mahdotonta yksilöidä rekisteröityä koskevia henkilötietoja sisältävien ilmoitusten nimenomaisia vastaanottajia tai jos rekisterinpitäjä osoittaa, että rekisteröidyn pyynnöt ovat asetuksen 2016/679 12 artiklan 5 kohdassa tarkoitetulla tavalla ilmeisen perusteettomia tai kohtuuttomia.

[18] Ks. vastaavasti direktiivin 95/46 osalta tuomio 7.5.2009, Rijkeboer (C-553/07, EU:C:2009:293, 64 kohta).